

Споменахме, че повечето от илюстрираните ръкописи от XIV в., дошли до нас, са копия на по-ранни византийски образи. Така например в известния „Песнивец“ (Псалтир) на цар Иван-Александър от 1337 г. заставащата на л. 158 включва медальон с изобразение на Христос по подобие на т. нар. Никомидийско евангелие от XIII в.²⁶² Такъв е случаят и с известната Манасиева летопис (Cod. Vat. Slav. 2 – 1345–1346 г.)²⁶³, макар че илюстрираният ѝ византийски образец не е достигнал до нас. За съжаление по-късна намеса не ни позволява да оценим по достоинство художествените качества на този ръкопис.²⁶⁴ За нас той е ценен предимно с добавените към византийския текст епизоди от българската история и с портрета на цар Иван-Александър. За шастие

*

типичите, да е намерил такъв приют и условия за работа.

ра, а византийски майстор от добро, може би дори цариградско ателие, баяйки от твие параклисът като по-труднодостъпен да е заместил главната църква на манастир дървни стенописи от XV в. по нашите земни²⁶¹. Твърде е възможно сглед типичното наше-анте quem дава един графит в параклиса с изобразение на кораб, срещан и върху XV в.²⁶⁰, датировка, която намира подкрепа и в други паметници. Косвен терминус Вторият стенописен слой в „Св. апостоли Петър и Павел“ се датира около средата на както и между самия Пахомий и апостол Павел от скариния параклис е очебийна. на ангела карнизида в Аладжа манастир и ангела, явил се на св. Пахомий в Търново, „Св. апостоли Петър и Павел“²⁵⁹ в Търново. Типологичната прилика между образите лег на тези изобразения можем да посочим стенописите от втория слой в църквата та, които изтъкват обобщения, приемателни телесни форми. Като най-близък пара-на днешните – едновременно твърди, геометризирани и дълбоки, „разриващи“ дръха-паметници от XV в., които се потвърждава и от цетовото еднообразие, и от тънките нос със звит връх и солидни скули. Кърстите на брадата му допльват приликата с ми. Характерно е лицето на апостол Павел, леко вдлъбнато към очите, с едър, месест по осветените места. Обемите са подчертани в обобщени, леко геометризирани фор-дава сенките и която се слива с кафеникава среден тон, за да достигне до розовата охра са запазени надписите²⁵⁸. Лицата са изградени върху зелена подложка, която пре-В статията си братя III корпни говорят за скици (и бележки?) на Д. Кукумявков, където и сиви хитони. Търночервени са и мантиите на ангелите, и мафориат на Богородица. Общият фон е тъмносин, почти черен. Дватама апостоли са в тъмночервени химатии. Всички фигури са с глави на запад, за да се виждат още с влизането на зрителя. Зрителя само лявата си длан.

зрител – оранта от стария тип²⁵⁷, а Павел, подиря глава с дясна ръка, обръща към образите на двамата първоапостоли. Апостол Петър е обрънал и двете си длани към за на Йоан Кръстител, т. е. заедно с Богородица ще е образувал „Дейсис“, разширен с (ляво), апостоли Петър и Павел в долните два, като горният десен ще е носил обра-лант. В гълите на тавана в четири медальона виждаме мошешата се Богородица (горе което имитира дъга (Езек. 1; 28), е носено от четири ангела, долния в позата на ат-1; 20–28; 10; 1–5, 15–16). Около Христос са разположени четири херувима. Сянието, „Посода“, водещо началото си от „Видението на пророк Езекиил при р. Ховар“ (Езек. кръсто, имитиращо дъга сияние. Това е „Христос в слава“²⁵⁶, т. нар. „Прославяване лиса. В центъра е изобразен Христос на трон, благославящ с две ръце и ограден с Най-интересна е композицията, заела целия лек вятр навърте таван на парак-на надпис „св. Петър“ до първия от изток (Петър Атонски).

тините и две свитъка с изтрет вече текст. Братята III корпни са отбелязали наличието вено, различават се аналавите и техните връзки, захванатите отпред крапица на ман-ка през кръста, вероятно изпостник. Дрехите на монасите са в охра, сиво и тъмночер-тах под кожното прозорче е изправена полутола фигура в позата на оранта, с препас-двуцветен, горе тъмносин, а долу, докъм средата на бедрата – тъмнозелен фон. Между четирима светци монаси на южната и един на западната стена. Разположени са на ция на мраморна обличовка от типа opus sectile личат долните части от фигуриите на лизмоса“), на южната и прилежащата ѝ част от западната стена. Над покъл с имита-дата (бл) свещенически стихар с тъмночервени кляви в лявата част – останки от „Ме-стени са изградени допълнително²⁵⁵. Запазени са стенописи в долната част на абси-лист (2,60 × 2,65, вис. около 2 м) е вдлъбан в скалата, като външните южна и западна жения в разположения в най-високата източна част на комплекс параклис. Парак-Дватама автори датират от края на XIII – началото на XIV в. и стенописните изобра-